

Beth yn gwmws yw i feddwl yn feiriniadol?

Yn ôl beth ddywedodd Cottrell (2017, tud.2)

‘Critical thinking gives you the tools to use skepticism and doubt constructively so that you can analyse what is before you. It helps you to make better and more informed decisions about whether something is likely to be true, effective or productive.’

Wrth ymchwilio ac wrth ddarllen am bynciau penodol gallwn weld fod angen cadw y meddwl yn agored. Mae gofyn cwestiynnau a ydy hyn yn wir? Ydy'r awdur yn dueddol o gyfuno gydag un ochr mwy nag yr ochr arall? Ydy y barn yn deg? Pam bod yr awduron yma yn anghytuno? Fel y dywedodd Pynn (Aug 1, 2014) mae angen gweithuso y dadl, oes yna gasgliad da? ac yna sut y gallant mynd ati i gefnogi yr hyn a ddywedwyd? Mae yna ddau ffordd o edrych ar y ffeithiau yma –

‘Ampliative’ – Mae angen dadansoddi y dadl os nad yw yr hyn a ddywedwyd yn ffaith. Wrth edrych a thrafod bob ochr o'r ddadl, yna mae'r casgliad ar ddiwedd y ddadl yn debygol o fod yn wir.

‘Deductive’ – Mae yr hyn a ddywedwyd yn wir os mae ffaith ydyw. Felly nid oes modd cael dadl i'r ffaith.

Fel y dywedodd Siegel (2009, tud 29-32), wrth feddwl yn agored wrth dderbyn gwybodaeth sydd yn cael ei ddangos ar y we, teledu, papur newydd ac yn y blaen gall hyn newid y ffordd o feddwl hefyd. Efallai bod y barn wedi newid neu yn gallu gweld y ddau ochr y ddadl. Wrth feddwl yn feiriniadol rhaid hefyd meddwl am pam mae yr awfur yn feiriniadol am un ochr o'r dadl. Dyma ble gwelwyd y pwysigrwydd o edrych ar ba ochrau eraill sydd i gael ac y posibilrwydd fod gwahanol ochr yn bodoli hefyd.

CRITICAL THINKING SKILLS			
1	Identify the issue or question at stake.	What is the issue or question at stake?	What is the issue or question at stake?
2	Analyze the issues and the arguments.	What are the issues and the arguments?	What are the issues and the arguments?
3	Evaluate the arguments.	Are the arguments sound?	Are the arguments sound?
4	Infer the conclusion.	What is the conclusion?	What is the conclusion?
5	Explain the conclusion.	Why is the conclusion correct?	Why is the conclusion correct?
6	Apply the conclusion.	What should I do?	What should I do?

Yn y llun yma gwelwyd fod yna 6 cam i feddwl am y sgiliau yma yn fwy fannwl. Ffynhonnell: Bloom Taxonomy (Sept 16, 2013)

Enw myfyriwr – Lowri Haf Jones

Adlewyrchiad

Mae adlewyrchu yn rhan enfawr o ddysgu. Wrth ddysgu dyma ble y welwyd y pwysigrwydd o fod yn adlewyrchol ar yr hyn a ddysgwyd. Mae meddwl yn adlewyrchol yn rhan o fod yn weithgar ac yn ffordd o fod yn feiriniadol wrth weithio. Fel y dywedodd Schon (18 December, 2012) wrth ddarllen llawer dydy hyn ddim yn meddwl ei fod yn aros yn y cof. Enw ar hyn ydy ‘passive learning’. Mae yna dau fath o ddysgu am bethau newydd. Y fath gyntaf ydy ‘reflexion in active’ sydd yn ffordd o ddysgu ac i wneud penderfyniad yn syth ac i addasu yn byrffyr. Y ffordd arall ydy ‘reflection on active’, dyma ble y meant yn edrych yn ôl ar yr hyn a ddigwyddodd ac yna i adlewyrchu ar yr hyn a ddigwyddodd. Wrth wneud hyn dyma ble mae gwneud gwahaniaeth ac i newid y dyfodol, i wneud newidiaeth a chreu effaith ar yr hyn a newidwyd.

Rhif myfyriwr - 2014106

Cyfeirnod

Er mwyn sicrhau nad yw llen-ladrad yn digwydd, wrth ddefnyddio lawlyfr Harvard mae hyn yn osgoi llen- ladrad yn y gwaith academiaidd. Fel roedd Pears and Shileds (2016, tud 1) yn dweud ‘Referencing is the process of acknowledging other people’s work when you have used it in your assignment or research’. Felly wrth ddefnyddio unrhyw waith wrth awduron eraill neu wrth aralleirio yr hyn y dywedwyd mae angen cyfeirnod yn glir yn y gwaith. Mae dilyn llawlyfr Harvard yn teclyn sydd yn helpu y myfyriwr wrth gwblhau y gwaith yn gywir ac wrth ddilyn y llawlyfr yma maent yn galluogi y myfyriwr i ddeall y cyfeirnod yn gliriach.

Rheoli amser

Wrth rheoli amser yn gyfartal i yr hyn sydd yn bwysig yn bywydau bob dydd, mae hyn yn gallu helpu i leihau y pryderu o boeni o ddydd i ddydd. Blaenoriaethu gyda yr hyn sydd efallai llai bwysig ar y pryd i'w gyflawni. Fel y dywedodd Urban (April 6, 2013) wrth ddefnyddio y gair ‘procrastinate’. Esboniwyd fod pawb yn gallu fod yn ‘procastionalists’, ond yn amlwg mae rhai yn waeth nag ei gilydd. Mae yna 3 fath yn ôl Urban (April 6, 2013) –

- 1. Pobl sydd yn mwynhau y cyffro o ddechrau y dasg ar y funud olaf.
- 2. Y rhai sydd ag ofn o fethu, i wneud y gwaith/gweithgaredd yn anghywir felly maent yn osgoi yr hyn sydd o'i blaenau. Oedi rhag cael ei feirniadu am lwyddiant neu fethiant.
- 3. Mae y person yma yn ei weld yn anodd i wneud unrhyw penderfyniadau o gwbl. Felly wrth osgoi gwneud unrhyw penderfyniad mae'r amser yn mynd yn ei flaen.

Mae bywyd bob dydd yn atal i bobl i osgoi yr hyn yr hoffent ei gyflawni hefyd. Pryderu am bywydau ei hunain, er engrhaifft mae teimlo yr euogrwydd am broblemau bersonol yn gallu chwarae gydag meddyliau. Ydw i yn gwario digon o amser gyda fy nheulu bach? Ydw i yn cydbwyso teulu a fy swydd yn briodol? Poeni am wneud unrhywbeth yn anghywir boed yn rhywbeth bach neu yn eang.

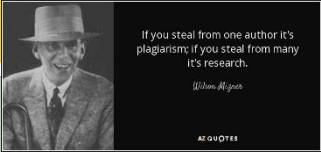
Fel y dywedodd Donaldson-Fielder (9 Nov, 2018) ar y wefan nhs mae rheoli amser yn hynod o bwyg a gall hyn helpu adennill y diwrnodau sydd ar gael. Mae rhannu y gwaith i fyny i catgoriau ac i flaenoriaethu beth sydd fwyaf bwysig yn y diwrnodau/wythnosau neu y blynnyddoedd sydd i ddod. Y pwysigrwydd o flaenoriaethu tasgau yn bywydau pobl o ddydd i ddydd, yn mynd i fod yn help enfawr i gallu deimlo llai bryderus am yr hyn sydd o flaen yr unigolyn yn y dyfodol.

Ymchwilio

Mae ymchwilio yn rhan allweddol o fywydau bob dydd. Byddai rhai ymchwil yn llawer mwy dwys nag erail. Gallwn ymchwilio am bethau o ddydd i ddydd, er engrhaifft, pa siop bywyd sydd yn rhatach? Ond hefyd mae ymchwilio i fewn i bynciau dwys sydd yn rhan o waith y prifysgol. Ymchwil yw y rhan sylfaenol o ddechrau ar ddarn o waith, os nag oes ymdrech i ymchwilio nid ydy yn bosib i fynd ymlaen i ddangos y darlennwyr neu y darlithydd yr hyn ymchwiliwyd i gwblhau y gwaith. Fel y dywedodd Anderson (13th March, 2020) wrth ymchwilio maent yn gweld y gwahaniaeth yn y gwahanol gwybodaeth sydd ar gael. Os nad yw ymchwilio yn digwydd gall y myfyriwr golli allan ar wybodaeth sylfaenol a fydd yn rhan allweddol o gwblhau y gwaith.

Beth yw pwysigrwydd o osgoi llen-ladrad?

Yn ôl Anderson (2009) mae llen-ladrad yn ffordd o ddwyn gwaith person neu gwmni arall pan ddangoswyd y gwaith yma fel gwaith ei hunain. Pwysigrwydd o arbed llen-ladrad ac i osgoi rhag wneud hyn yn rhan hynnod o bwysig wrth ysgrifennu yn academig. Fe aeth ymlaen i ddangos bod yr adolygiad yn dangos os ydy y person yn dwyn y gwaith heb fod yr unigolyn yn cyfeirnod yn gywir mae'r cyflogwyr yn ei weld hi'n annoddach i gyflogi yr unigolyn yma. Y rheswm am hyn ydy yn ei feddyliai nhw mae hyn yn gwneud y cyflogwr i ail ddyfalu y gweithwr yn ei gwaith ei hunain o ddydd i ddydd.

Dyma dyfyniad wrth Wilson Mizner. Ffynhonnell: AZ QUOTES

Casgliad

I gloi y poster yma gallwn weld wrth gyfuno y sgiliau yma maent yn trosglwyddo y pwysigrwydd o ddefnyddio y sgiliau sydd ar gael er mwyn gwella wrth feddwl yn feiriniadol. Dyma ble y gwelwn fod defnyddio y sgiliau yma yn briodol i gallu feddwl yn agored am yr hyn y ddarlennwyd. Mae cwestiynnu yr hyn y darlennwyd yn rhan allweddol o gyrfaeodd, ac wrth ymchwilio ac i edrych i fewn i wahanol ochrau y dadl dyma ble y gwelwyd y gwahaniaeth er mwyn ehangu y gwaith ac i ddatblygu yn academiaidd. Dywedodd Lai (June, 2011, tud. 41,42,43,44) fod meddwl yn feiriniadol yn rhan allweddol iawn o ddyfodol y myfyriwr, wrth meithrin y sgiliau yma maent yn ehangu y gwybodaeth y ddarlennwyd er mwyn llwyddo yn ehangach yn y gweithle. Wrth iddyn herio y datblygiadau yma rydym yn ehangu ei'n deallirwydd o'r byd ac o'r hyn sydd o'm blaenau..

Rhestr Cyfeirnod

Anderson, I. (2009). *Avoiding plagiarism in academic writing*. Available at: <https://search.proquest.com/openview/3157946c9c49444d0f0e1f0cd68c33eb/1?pq-origsite=gscholar&cbl=30130> (Accessed: 22 September 2020).

Anderson, O. (2020). *Importance of academic research*. Available at: <https://www.allassignmenthelp.com/blog/importance-of-academic-research/> (Assessed: 23 September 2020).

Az Quotes, Available at: <https://www.azquotes.com/quotes/topics/plagiarism.html> (Assessed: 23 September 2020)

Bloom Taxonomy. (September 16, 2013), *Critical thinking skills*. Available at: <https://www.teachthought.com/learning-models/25-question-stems-framed-around-blooms-taxonomy/> (Assessed 19 September 2020).

Cottrell, S. (2017), *Critical thinking skills*, 3rd edn. England: Palgrave.

Donaldson-Fielder, E. (9th Nov, 2018), *Easy time management tips*. Available at: <https://www.nhs.uk/conditions/stress-anxiety-depression/time-management-tips/> (Assessed: 21 September 2020).

Lai, E.R. (2011). *Critical thinking: A literature review. Research report.* Pearson.

Pears, R. and Shields, G. (2019) *Cite them right: the essential referencing guide.* 11th edn. Red globe press.

Pynn, G. (aug 1, 2014), *Introduction to critical thinking, Northern Illinois university* [video]. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=Cum3k-Wglfw2> (Assessed: 15 September 2020).

Schon, D (2012), *The reflective practitioner.* Available at: <https://graysreadinggroup.wordpress.com/2012/12/18/the-reflective-practitioner-by-donald-schon/> (Assessed: 20 September 2020).

Siegel, H (2009), *Open-mindedness, Critical Thinking, and Indoctrination: Homage to William Hare.* Available: <file:///C:/Users/Teacher/Downloads/179-Article%20Text-821-1-10-20091005.pdf> (Assessed: 23 September 2020).

Urban, T (2016). *Inside the mind of a master procrastinator: TED Talks* [video]. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=arj7oStGLkU> (Accessed: 13 September 2020).